

Rafael Taixés, rastrejador de locals nocturns per a la Guia del Ocio.

Les dues cares del periodisme de nit

Hi ha un abisme entre la feina de la secció de tancament i la dels informadors de la vida nocturna

—Mercè Molist—

FOTO: XAVIER D'ARQUER

La informació de nit, com la lluna, té dues cares. La fosca, a les taules de Tancament, a les redaccions de les ràdios, la descriu Gemma Nierga: "Sents la solitud". L'altra cara és la festa enlluernadora, el reportatge amb la veu ronca d'un Julià Peiró somrient a la càmera: "...i van continuar la xerino-la fins ben entrada la matinada".

Treballar de nit és una creu per a tothom. Ho diu Josep Sandoval, cronista social a *La Vanguardia*: "T'altera la vida d'una forma extraordinària. Vas a deshora, no portes una dieta equilibrada". I ho comparteix Joaquim Coca, cap d'edició a *El Mundo* de Barcelona: "Estàs molt sol, a la redacció. Quan tots van, tu vèns; aparques de nit i dorms de dia". Són les cares d'una mateixa moneda: els periodistes que processen la informació que genera la nit. Però no tenen res a veure.

La creu de la nit és el treball de taula en una redacció solitària. Des de mitjan anys 70, amb la professionalització del periodisme, tots els diaris tenen secció de tancament. Fèlix Pujol, fins ara cap d'aquesta secció a *La Vanguardia* i, segons ell, el periodista de tancament més antic d'Europa, recorda com abans de l'ordinador els diaris es feien més tard, i els periodistes pul-lulaven per la redacció fins a la matinada, sobretot els reporters de successos, societat i espectacles.

—La ràdio té els seus propis noctàmbuls: a més dels redactors d'informatius, hi ha els periodistes que condueixen programes—

Avui, els espectacles es deixen per a l'endemà i el periodista de Tancament només introdueix noves notícies al diari si són prou importants. "Cada canvi vol dir parar les màquines", explica Pujol. A la nit canvia la valoració de la informació: no hi ha temps per veure'n l'evolució i decidir-ne, per tant, la transcendència. La feina es torna estressant quan salta el gran tema arribat per agència o corresponsal (els reporters locals de nit ja no existeixen), "cal ser bo i ràpid", assegura Fèlix Pujol.

Però els homes no mosseguen gossos cada nit i la majoria de jornades nocturnes als diaris, que tanquen definitivament la paradeta entre les dues i les tres de la matinada, són tranquil·les. Ho reconeix Joaquim Coca, cap d'edició a *El Mundo*, que aprofita per explicar: "Es molt treball de taula. Si hi ha un tema, no pots marxar, l'has de solucionar tu sol, per telèfon, amb l'arxiu... No és tan diferent de, per exemple, la secció d'Internacional". Coca, veterà de la nit (va estar tancant *El Periódico* del 1978 al 1990), té anècdotes per donar i per vendre: "Un sonat em truca i diu que està desesperat, que té una pistola a la mà. No m'ho vaig creure, però s'hi va posar una criatura que va dir que sí, que tenia una pistola, i de seguida vaig trucar a la policia".

A la nit se li ha de reconèixer ser un brollador d'anècdotes, des de les trucades de tipus estranys o de les ràdios, ara que s'ha posat de moda preguntar als diaris els titulars per a l'endemà, fins a les bestieses que la precipitació imprimeix als diaris. Fèlix Pujol recorda: "Fa molt temps, quan encara existien els regents d'impremta, un d'ells es va trobar que havia marxat tothom i quedava un forat a la galera. Hi va posar la notícia que havia mort Charlot, dos anys abans que morís".

Una anècdota amb més mala bava l'aporta Joan Puig i Ferreter al seu llibre *Servitud* (*Memòries d'un periodista*), publicat el març del 1926. Fa referència, també, a *La Vanguardia*, on Puig i Ferreter treballava traduint telegrams fins a altes hores de la matinada: "Ja sortia amb el barret posat, quan arribà un cable urgent. Vaig

Hilario López Millán (a la foto, amb la María), cronista de la vida nocturna i Jordi Coca, redactor en cap de tancament a *El Mundo*.

obrir-lo. Era el primer besllum, el primer rumor d'una probable guerra entre França i Alemanya. —Això és important, això és greu! —vaig dir a en Vicens (el regent d'impremta).

—Ni una ratlla més! —respongué imperatiu. (...) I, com un epilèptic, es llençà damunt meu, em prengué el cable de les mans i en va fer quatre trossos. (...)

—Si diuen res, vostè respondrà... —vaig dir anant-me'n.

I en Vicens, rient, sense donar-hi cap importància:

—Què vol que diguin? Mentre ploguin esqueles de vuitanta duros!

I així, la notícia d'una guerra no es donà perquè hi havia massa esqueles al diari".

Despertar les fonts

A les redaccions periodístiques de la ràdio es reproduïx l'esquema de les seccions de tancament. Les notícies són majoritàriament d'Internacional (de països on és de dia), la feina és invariablement de taula, i tot se soluciona amb trucades. Davant el telèfon la cosa es complica, perquè vivim en el món dels gabinets de premsa que de nit dormen. "Hauria de trucar demà al matí" és la frase fatídica.

"Sí, he despertat unes quantes fonts. N'hi ha que et diuen el nom del porc. I mira que procurem tenir tacte i no telefonar-los fins a les sis o les set del matí", explica Joan Trias, redactor a Catalunya Informació de les dues de la nit fins a les nou del matí. "La feina és més relaxada, ha de passar una cosa molt grossa perquè puguis tenir una unitat mòbil, però com que som menys gent, quan hi ha una gran notícia anem de bòlit. En l'alliberament de la M. Angels Feliu, que va ser a les quatre de la matinada, érem tres persones".

Els altres noctàmbuls de la ràdio són els que hi fan programes. Gemma Nierga, presentadora de "Hablar per hablar", a Ràdio Barcelona-SER, trenca una llança a favor de la nit: "Es veritat que

vas desacompassada perquè estàs fora de casa en aquestes hores" (treballa d'una a tres de la matinada, de dilluns a divendres), "però la nit fa que el contacte amb l'oient sigui més profund. La gent escolta amb més atenció. No sé què té la foscor que porta més intimitat, i això és bo". El mantell negre de les hores nocturnes atrapa també els que hi treballen. Ho diu la Nierga: "L'equip de feina es fa més íntim, hi ha una relació de molta camaraderia. Patim la nit junts". I ho matisa Joan Trias: "Acabes sent gran amic dels companys... o gran enemic, perquè els mals rotllos també són més forts".

Periodistes a deshores, els de la nit viuen un món que és al revés. "No tinc amics", diu Fèlix Pujol, de *La Vanguardia*, "perquè la gent es relaciona de nit, i jo treballo. La nit ha destrossat molts matrimonis de periodistes". "Es una feina ingrata", afegeix Joaquim Coca, d'*El Periódico*, que reconeix, a més, que està poc valorada: "Ho comparo amb el porter que para gols, però amb l'inconvenient que ningú et veu, quan els pares, estàs sol. És una feina poc reconeguda".

Existeix la llegenda que, a la nit, hi treballen els "castigats" de les redaccions i els que no troben res millor. Contra això es rebel·la Fèlix Pujol i parla d'incomprensió dels companys: "Es una feina grisa, o la veuen així, perquè mai firmes. En el vedetisme que hi ha ara en premsa, no firmar vol dir ser dolent. És lamentable que es creguin superiors a tu perquè no firmes".

Les queixes són constants. Ningú és feliç treballant a la nit, per molts plusos de nocturnitat que cobri. Tothom vol sortir-ne. Fins i tot l'optimista Gemma Nierga: "No és tan horrorós. Surts del cinema i vas a treballar, no et canvia tant la vida, no tens per què perdre els amics i la parella. Però sí, m'agradaria canviar d'horari".

Empassar-se les festes

Tampoc a l'altra cara de la professió sembla fer gaire alegria, això de treballar de nit. Els periodistes de la festa, els que corren per

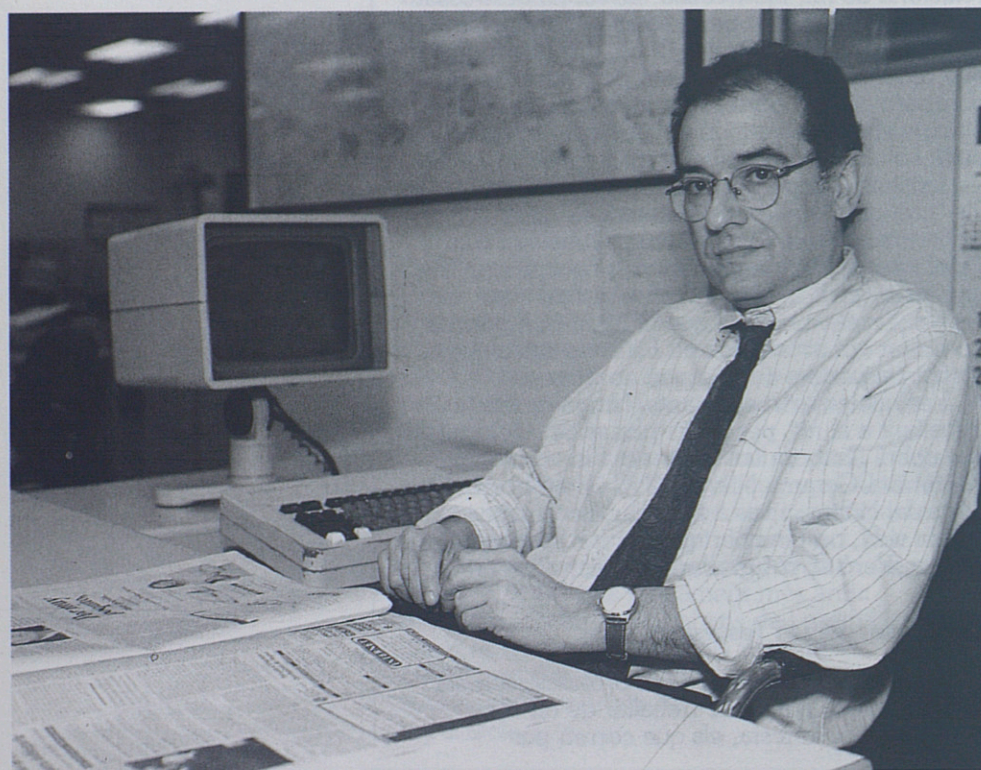
—La nit als mitjans d'informació és una font inesgotable d'anècdotes, sobretot per les trucades insòlites—

Gemma Nierga, conductora durant molt de temps d'un popular programa de ràdio nocturn. A sota, Fèlix Pujol, durant anys redactor en cap de tancament a La Vanguardia, firma que ha deixat fa pocs mesos.

inauguracions i locals i saraus de tota mena, diuen no estar-ne contents. Parla Xavier Agulló, 'periodista de l'oci' a *Guia...* de l'idem i Grup Zeta: "Els altres periodistes et diuen: 'Tu sí que vius bé', perquè tens una vida més dissoluta, però a vegades no et ve de gust". I hi afegeix Josep Sandoval, cronista de *La Vanguardia*, a qui les discoteques ja fan angúnia: "Has d'empassar-te tota la festa potser per no treure'n

—El treball de nit a la redacció comporta sovint haver de despertar possibles fonts informatives i aguantar el seu mal humor—

res. Això no és entrar i fer la foto". Julià Peiró confessa: "A vegades envio el càmera al 'pessebre' i jo estic en un altre lloc, on realment m'ho passo bé".

La crònica social nocturna, relativament moderna en la seva vessant d'informació sobre bars i discoteques, és vista entre la professió periodística com una especialització més aviat marginal, on regnen el rumor i la llegenda. Res a veure amb solitàries redaccions i pocs amics. Les fonts es fan "col·legues" a la barra i tot convida a l'amiguisme.

Anar de festa en festa i explicar-ho sembla un món de somriures. De vegades, químics: "Hi ha relacions públiques que ofereixen droga als periodistes. I hi ha periodistes que només parlen bé de qui els dona la *farlopa*", assegura Julià Peiró, cronista de la nit des dels temps del *destape*. I hi afegeix Hilario López Millán, un altre venerable noctàmbul, des d'Onda Cero: "A moltes discoteques de Madrid, perquè hi vagi el periodista i la gent guapa, tenen tot tipus de coses. T'ho ofereixen molt amablement, com una safata de pastissos". "Et cuiden molt", remata Xavier Agulló. Ningú confessa que s'hi presti, però tothom aprofita les copes pagades i l'entrada gratuïta als locals. Només faltaria, aquí no hi ha plusos!

La informació sobre la discoteca i els *parties* va néixer mentre moria la Dictadura. I era tanta l'alegria, que alguns mitjans hi dedicaven un espai avui inusual. Julià Peiró feia una crònica diària a la contraportada del *Catalunya Exprés*, "La Noche de Anoche": "Van ser uns anys de disbauxa. S'organitzaven festes de Miss i Mister Tanga, era l'època de les noies amb les tetes fora, dels concursos de resistència amb espelmes al cul...".

La festa va continuar, amb menys sexe i més disseny, als anys 80. Xavier Agulló en va ser cronista involucrat. "Passava de tot, els intel·lectuals creaven històries, es barrejaven la modernitat i la nit". D'aquells dies es recorda la innovació formal que introduí Agulló: traslladar l'argot de la disbauxa al paper escrit: "A les cròniques del *Diari de Barcelona*, vaig popularitzar el llenguatge de l'època, els modismes de la nit, allò del *tomateo*. I em van sortir imitadors!".

Però totes les festes s'acaben, i això va ser el 1992. Avui, els regals als periodistes són més petits i la consumició, limitada. "Abans, a les set del matí podies trobar-te l'Oriol Bohigas inventant la república catalana. Ara vas a dormir a les tres i no trobes ningú. Entre setmana, està desert. I el cap de setmana és pastilla i fora. On hi ha la crònica, en la gent que balla convulsivament i beu aigua?", es queixa Xavier Agulló.

Tothom reconeix que la nit ha canviat i que, avui, els mitjans no hi donen ni la meitat d'importància. La nova cultura del club, que en revistes angleses com *The Face* o *I-D* compta amb àmplies seccions, encara no ha entrat als mitjans de comunicació de masses. Hi ha el *Primera Línea*, *Barcelona Divina*, algun fanzine com *Disco 2000* i alguna revista com *Abarna*,

Xavier Agulló, Isidre Estévez
i Mayka Navarro,
informadors de bars,
discoteques i altres locals de
vida nocturna.

que es distribueix pels llocs de nit. La música n'és la reina i no hi abunda l'intel·lectual. Els periodistes no en parlen. "Però si t'interessa el *tomateo*, la gent es pot reconvertir", assegura Yolanda Muelas, directora d'*Abarna*. I ho confirma Isidre Estévez, amb el cap ple de *raves* i música *ambient*: "Ara, la gent moderna de Barcelona és una elit a la qual no pertanyen els periodistes de més de 30 anys, que dominen els mitjans. Hi ha una cultura de nit *underground*, però no se'n parla".

El toc rosa

Les notícies que publiquen els diaris sobre la nit se solen referir a inauguracions o recomanacions de locals, programació cultural i d'espectacles, xafarderies de societat... La majoria d'informacions són positives. Facilitades pels relacions públiques, les "agències" de la nit. Escrites en to amè, literàries. Moltes notícies nocturnes tiren al rosa. Ho denuncia Rafael Taixés, rastrejador de locals per a la *Guía del Ocio*: "La premsa reflecteix la moda i prou. Però la nit no és només el lloc de moda. Els bars no funcionen perquè surtin als mitjans de comunicació. N'hi ha que sempre estan plens, i no se n'ha parlat mai".

El mateix esperit mou Mayka Navarro, d'*El Periódico*, una de les poques dones que treballen la nit a Barcelonà, que aprofita per denunciar el masclisme nocturn: "Ells tallen el bacallà a les empreses de la nit, són els amos, els porters que et deixen entrar o no, els DJ's que posen la música, els que cobren l'entrada... Elles fan de

cambreres, de gogós, com a màxim de relacions públiques". Mayka Navarro recorre bars dos cops per setmana buscant els punts insòlits: "Els serveis de nit s'haurien d'explicar com els de dia, i no es fa. La nit necessita cronistes, però s'ha viscut massa del *pessebre*. Falta parlar de tota la nit, no només del Gran Velvet".

Les ràdios i televisions encara tiren més descaradament a allò rosa, gairebé groc. Ho denuncia Hilario López Millán, encara que en viu, i també se'n queixa Julià Peiró: "La nit surt només si hi ha famosos". Totes les emissores tenen "comares" oficials i a la televisió triomfen els clònics de les revistes roses ("¡Qué me dices!", "Corazón, corazón", etc). La informació de la festa, vista des d'aquest punt, està tenint els seus millors dies.

Però la frivolitat no té res a veure amb la manca d'investigació, asseguren els periodistes de la festa. Se'n fan un fart, d'investigar, o més ben dit de parlar i parlar i parlar. De tant en tant, salten les bombes. Xavier Agulló encara recorda amb profundíssim orgull quan publicà que a la discoteca Otto Zutz operava una secta religiosa que atreia adeptes amb cocaïna. El van amenaçar de mort. "És un periodisme frívol, però la frivolitat també es pot treballar".

Josep Sandoval acaba reivindicant més consideració per als noctàmbuls: "No es dona gaire importància a aquest tipus d'informació, i mira que jo he destapat temes i he trobat polítics en situacions compromeses. El tres de gener del 1993, la Chabeli i el Ricardito es van prometre gràcies a mi, a l'Otto Zutz. Jo en vaig donar l'exclusiva. I això s'ha llegit més que la Conferència Mediterrània" ●

—El món dels cronistes de la vida de societat nocturna, sorgit a la fi de la Dictadura, és envoltat de rumors i llegendes—